

(המשך ממעמד 43)

הממשלה בתחום הכלכלי, אחרי הכישלון הגדול ששמו שימחה ארליך. גם ניסים ומודעי התחילו להיות מודאגים מהכלכלה ומדרישה להתפטרות מודעי. אך היה צורך בהתפטרות מודעי סיבך את המדינה במדיניות הנפט החוברנית שלו, אם כי יש לו נקודות זכות בכך שהיה הראשון שהזהיר מפני ארליך. ניסים אינו עושה, אומנם, מאומה במי שלה, לא במישור הכללי ולא במישור ה- כלכלי, אולם גם הוא חושש שמא ייגרר אל מחוץ לממשלה בגלל ארליך.

כאשר שוחחו ביניהם בגין ופת, אחרי השיחה של ראש-הממשלה עם ארבעת שרי הליברלים, ידע בגין עוד קודם לכן את הקו החדש. האנטי-ארליך של פת. הוא קיבל תיאור מדויק של המצב במפלגה מניסים. ההפתעה היא בגין מבין מה שהכל ידעו: ששימחה ארליך הוא אחד מאבות הכישלון של ממשלת הליכוד וכי אחד הצעדים שיש לעשותם, כדי לנסות ולהציל את הליכוד לקראת הבחירות הבאות, הוא סילוקו המהיר של ארליך.

בגין החל את השיחה בינו לבין פת בדיון כללי על מצב היחסים בין חברי ה- ממשלה לבין עצמם, ועל מה שנקרא הכיון בחוגים הפוליטיים, מילחמות השי"ן ב- שי"ן — מילחמות שנים בשרים. הוא הסביר לפת את חובת נאמנותו כראש- ממשלה לכל שרי ממשלתו ובעיקר לשרי הליכוד. "אתה יודע", הוא אמר לפת, "ש- אצלי במפלגה טוענים נגדי, ולא בלי מידה רבה של צדק, שאני שומר יותר על ה- אינטרסים של הליברלים מאשר על האינטרסים של חירות".

אחרי ששיבב ארוכות את שימחה ארליך ואת תרומתו לממשלה, ואחרי שטען כי יש

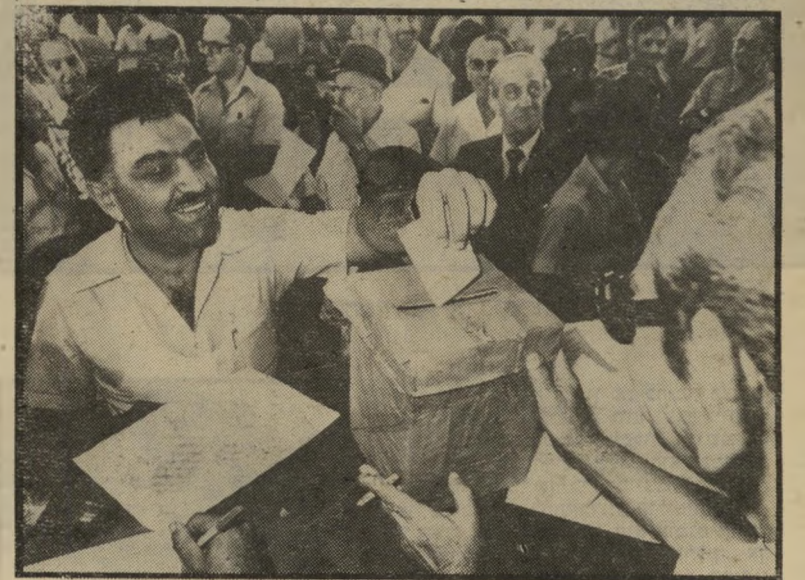
ארליך ידע זאת. יותר ויותר קלות נשמעים בליברלים הקוראים למרכז מיפ- לגה זו לבטל את המנדט שניתן לארליך כשר בממשלה. אל מודעי ופולמין הצטרפו לא רק פת, ובמידה מסוימת גם ניסים, אלא גם האיש החזק של המפלגה הליבר- רלית, ח"כ יצחק ברמן, והצעקן של ה- מיפלגה, ח"כ מנחם סביור.

מי ימות?

הפריץ או הסוס

מחרת הישיבה עם בגין יצא אר- לך לבגלגרה. הנסיעה עוררה תדהמה, בעיקר במשרד-האוצר. רק לעיתים רחוקות יצא שר-האוצר עצמו לוועידת קרן המטבע הבינלאומית. כדרך-כלל יוצאים לוועידה זו פקידים בכירים במשרד-האוצר. התמיהה השנייה היא מועד יציאתו של ארליך. ועידת קרן המטבע הבינלאומית עומדת להיפתח רק ב-1 באוקטובר, ופקידי האוצר העומדים להשתתף גם הם בוועידה זו, נמצאים עדיין בארץ ויצאו רק בסמוך לפתיחתה. לגמרי במקרה נודע כי ארליך החליט לשהות בארץ רק ימים ספורים, אחרי שתיגעל הוועידה, ולצאת שוב למסע ארוך בחוץ-לארץ.

לכל היה ברור כי ארליך ברח. פקידים האוצר טענו כי הוא ברח בגלל החלטות כלכליות כבדות-מישקל שהוא צריך לקבל. ההכרעה בדבר קיצוץ תקציבי הפיתוח היתה אמורה להתקבל כבר לפני שבוע. ארליך ביקש לדחות אותה בשבועיים מפני שידע כי הוא לא יהיה בארץ, ויהיה צורך לדחות הכרעה חשובה זו, אולי החשובה מכל ההכרעות שקיבל ארליך כשר-האוצר, לשבועות רבים נוספים.

השר ניסים מצביע בבחירות הפנימיות של הליברלים מדרוך הסתרים של בגין

אולם חבריו במפלגה הליברלית יודעים כי הסיבה האמיתית לבריחתו של ארליך מהארץ לא היתה ההכרעה שעליו לקבל בנושא קיצוץ התקציב, אלא חששו מפני מרכו הליברלים שצריך, ביום השלישי ה- שבוע. ארליך ידע כי גם מתנגדיו החריפים ביותר לא יציעו להדיחו מהממשלה, ו- להביא למשבר בתוך המפלגה, כאשר אין הוא נמצא בארץ. ארליך גם ידע כי אין ישיבה הבאה של מרכז הליברלים תערך רק חודש אחרי-כך, ואת הזמן הזה הוא רצה להרוויח.

בפוליטיקה הישראלית הבלתי-יציבה יכור לים לקרות דברים רבים במשך חודש אחד. גם ארליך מכיר את היספור על הפריץ היהודי והסוס. הוא פשוט ממתין שאחד מהם ימות. הפריץ או הסוס. אולם קיימת אפשרות שהישובי בתי היענה של ארליך לא יעלו הפעם יפה. ירי- ביו בתוך הליברלים הליברלית מכינים לו הפתעה. הם מתכוונים לכנס מרכז מיוחד של המפלגה, כאשר ארליך יחזור מבלי גרד, כשעל סדר היום תהיה הצעה אחת ויהייה: להדיח את ארליך מהממשלה.

כאשר גם ראש-הממשלה מסכים לכך, ואין סכנה לפיצוץ הממשלה או הליכוד ולהתפטרות ראש-הממשלה, יהיה זה קל לסלק את ארליך.

יוסי ינאי

הח"כ וראש עיריית רחובות לשעבר, שמואל חופכשה של אסיר

בשבת בבוקר נסע רכטמן לבקר את חברו לעט, איציק. הילד בן השמונה מתייעץ עם ראש-העירייה לשעבר על חוכניות העתיד. רכטמן מבקש ממנו דבר אחד: "תסתכל שלוש פעמים לפני שאתה עובר את הכביש."

משוחחים

אבל ספרו לי מה קורה אצלכם? מבניין העירייה יצא רכטמן החוצה. ה- שמועה פשטה בעיר. ברחוב חיכו לו מאות אנשים. מבוגרים, צעירים וילדים. הוא הכיר כימעט את כולם. וכולם הכירו אותו.

"תגיד, יצחק, מה עם אמא שלך? אתה דואג לה? שלום אהובה, מה עם הבן הגדול? איפה הוא משרת? הכל בסדר?" לא הספיקו לשאול אותו לשלומם. הוא היה עסוק בשלומם של אחרים.

משם הוא נסע לבית-הכנסת, כמו בכל שנה. הרב יצא לקראתו, כיבד אותו ובירך אותו. הוא נסע לראות את אמו, איתה לא ראה מאז שנכלא. אשה חולה, שעברה לאחרונה ניתוח ברגליה ובעיניה. במשך שבעה חודשי המאסר לא יכלה האם להגיע לבית-הסוהר, אלא באמבולנס, ולכך פגע רכטמן.

האם פרצה בבני כשראתה את בנה. הוא התאפק, חיך, ושאל: "אמא, איך את מרגישה? אל תדאגי, יהיה בסדר. העיקר שאצלך יהיה הכל טוב." ריקן בערב הגיע רכטמן הביתה. מאותה שעה לא נסגרה הדלת עד לשעות הלילה המאוחרות. מאות חברים הגיעו מכל רח- בי הארץ, עשרות זרי-פרחים הציפו את הבית.

נעמי, אשתו, הכינה מבעוד יום כיבוד וארוחות לעשרות אנשים. כמה עיתונאים ביקשו לבוא. בנימוס רב ביקשה אותם נעמי להימנע מכך.

"האם חברה

אשמה?"

מחרת בבוקר, ארוחת-בוקר, כמו אז, בתקופה שלפני המאסר, עסוקה נעמי במיטבה. יחד עימה, מקלפת וחוחכת, חיילת צעירה ונאה, שחורת-שיער. סיגל, בתו של רכטמן הקורא לה "סי- גוש". למשך יומיים היא התפנתה מהחבר הקבוע, כדי להיות עם אבא.

ביום השישי האחרון, בשעת בוקר מוקדמת, המתינה אשה ממול לשי- ערו של כלא מעשיהו.

היא ישיבה בתוך מכונת טימקה ירוקה וקטנה. אשה נאה, זקופת-קומה, בעלת עיניים כחולות, מבהיקות וחייכניות.

עברו כשעתיים עד שפתחו את השער, שממנו יצאו כמה עשרות גברים. ביניהם צעד אחד, בעל דמות מוכרת — שמואל רכטמן, לשעבר ראש עיריית רחובות וחבר-כנסת, ומהו שיבעה חודשים אסיר. הם צעדו זה אל זה, חייכו ולרצע הס- תירו את פניהם, דמעות עמדו בעיניהם.

היתה את החופשה הראשונה של רכט- מן. בחודשי מאסרו זכה בביקור שבועי אחד של בן-מישפחה אצלו בכלא ובמיש- לוח שני מיכתבים בחודש. כל האסירים שקיבלו חופשה נפרד נכנסו לתוך מכו- ניות שחיכו להם, נפרדו זה מזה בלהת- ראות ביום שני בשעה 11. היה ברור לכולם, שאף לא אחד יגיע אל השער הגדול דקה אחת לפני 11 לפני הצהריים.

רכטמן מיהר. בבוקר הוא החליט לב- קש מהנהגת הכלא שתאפשר לו לצאת מוקדם יותר. "כל שנה הייתי מקבל אנשים בעירייה בערב החג, בשעה 11 בלילה. גם השנה החלטתי, אחרי חששות רבים והרבה ספקות, לעשות את אותו הדבר."

מבית-הכלא הם נסעו הישר לבניין עי- ריית הרחובות. כל העובדים ישבו באולם. רכטמן עמד בחוף. לרגע לא היה לו ה- אומץ להיכנס פנימה. "מי יודע", חשב בלבו, "אולי שכחו, אולי מאשימים, אולי...". אחרי כמה דקות של היסוס, הוא נכנס לבניין. לרגע פשטה שם דממה. אחר כך התחילו הדחיסות. כל אחד רצה להגיע ראשון. כל אחת רצתה לנשק. הכל רצו לאחל לראש העיר לשעבר הרבה אושר, ו"שלא תקח ללב, אנחנו מאמינים לך", אמרו לו, "מחכים לך!"

הוא איחל לכולם שנה-טובה, כמו ב- ימים הטובים ההם. סיפר שהוא מרגיש טוב. שהכל בסדר, "אל תדאגו לי", אמר.